

Nr 980

Av herr Kollberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 141, angående ändrad organisation av postverket, m. m.

(Lika lydande med motion nr 796 i Första kammaren)

Även om förbättringar av postverkets service i vissa avseenden ägt rum, måste det dock konstateras att en av olika skäl genomförd begränsning av postverksamheten medfört en försämring av postservicen. I yttranden över ett betänkande avgivet av postutredningen (SOU 1962: 52) har flera remissorgan kritiserat bl. a. postverksamheten vid veckosluten, den försämrade postutdelningen i tätorternas radhusområden, villaområden och på vissa ställen i glesbygderna, köbildningen vid postanstalterna och brister i expressutdelningen. Departementschefen redovisar i proposition nr 141 angående ändrad organisation av postverket m. m. även andra områden där de postala serviceåtgärderna skulle kunna förbättras. Han finner det angeläget, »att postverket — samtidigt som en allmänt godtagbar standard upprätthålles — söker utveckla, anpassa och differentiera servicen på ett sådant sätt och i sådana former att den på en gång tillgodoser näringslivets och allmänhetens speciella önskemål och dessutom på ett naturligt sätt kan inpassas i verkets organisations- och arbetsmönster».

Frågor rörande serviceutvecklingen vill departementschefen hänskjuta till en inom generalpoststyrelsen tillsatt kommitté, som har till uppgift att bl. a. utreda förutsättningarna för en förbättrad serviceverksamhet. Bland de problem som servicekommittén enligt propositionen skall behandla är postutredningens förslag om en differentiering av brevfrösendelserna i olika klasser med olika avgiftssatser. Detta är ett av många viktiga uppslag, som kommittén kan förmodas komma att bearbeta och som är av direkt och mycket ingripande betydelse för postverkets kundkrets. I servicekommittén finns f. n. enligt uppgift inga företrädare för postens kunder. Det vore motiverat, att ledamöter med ingående kunskap om företagens, tätorternas och glesbygdernas särskilda postala problem ingår i kommittén.

Enligt departementschefens ovan citerade uttalande gäller det att med hänsynstagande till dels näringslivets och allmänhetens önskemål, dels postverkets organisations- och arbetsmönster på lämpligt sätt utveckla, an-

passa och differentiera servicen. Det finns skäl att förmoda att denna avvägning mellan inte sällan motstående intressen blir mer ändamålsenlig, om det i servicekommittén finns ledamöter som är särskilt förtrogna med de direkt berörda parternas synpunkter. Vi förordar sålunda att i servicekommittén bör ingå ledamöter med särskild kunskap och erfarenhet av företagens, glesbygdens och allmänhetens särskilda intressen av postal service.

I propositionen behandlas även frågor som sammanhänger med postbankens ställning och verksamhet. Vissa av dessa är av den karaktär att de reser problem av betydande principiell räckvidd. Frågan om bankens ställning är intimt beroende av bankens uppgifter och funktioner. Postutredningen övervägde om postbanken borde brytas ut ur postverket eller kvarstå som en integrerad del av verket. Man fann det lämpligast att bibehålla banken inom verket, och till denna uppfattning ansluter sig departementschefen. Utredningen lämnade också förslag som skulle vidga bankens arbetsfält och ge den en mer affärsbanksmässig inriktning.

Departementschefens uttalande till detta är något vagt formulerat. »Bankens ekonomiska politik torde sålunda — bl. a. genom lämplig konsolidering av verksamheten — böra inriktas på att medge en sådan utveckling av banken, som betingas av utvecklingen inom banksystemet i övrigt.» Detta uttalande skulle kanske kunna tas till intäkt för en omformning av postbanken till en reguljär affärsbank. En sådan utveckling vill vi av flera skäl motsätta oss. Då det synes som en kreditinstitututredning kommer att studera detta problemkomplex, finner vi inte anledning att i detta sammanhang gå in på någon diskussion av frågan i sak. Vi förutsätter att postbankens ställning och uppgifter i relation till övriga kreditinstitut senare kommer upp inför riksdagen, innan några ändringar i postbankens verksamhetsformer genomföres.

Vi inskränker oss här till att påpeka en negativ effekt av departementschefens förslag, att ordningen med skilda bokslut för postsparbanken och postgirot skall avskaffas. Ett gemensamt bokslut för båda dessa rörelsegränar minskar statsmakternas möjligheter till insyn i verksamheten, även om redovisningen sker så att, som departementschefen säger, rörelseresultaten fortfarande *internt* kan fastställas för vardera rörelsegrenen för sig.

Vi vill i detta sammanhang vidare påminna om bankoutskottets utlåtande nr 23/1960, där det gällde en namnändring för den postala bankverksamheten. Utskottet uttalade då, att namnändringen inte åsyftade någon reell ändring av postsparbanks- och postgirorörelsen. Vårt förslag att förändringar av postbankens ställning, uppgifter och kompetens inte bör ske utan riksdagens hörande står i samklang med utskottets uppfattning. Vi ställer detta yrkande mot bakgrund av att Kungl. Maj:t i proposition nr 141 enligt vårt förmenande icke tillräckligt klarlagt vilka förändringar av postbankens framtida ställning och uppgifter som avses.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 141 måtte

1. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att i servicekommittén skall ingå ledamöter med kunskap om respektive företagens, glesbygdernas och tätorternas särskilda behov av postal service,

2. uttala att ändring av postbankens ställning och uppgifter icke må vidtagas utan att fråga härom ånyo underställes riksdagen.

Stockholm den 21 april 1964

Gustaf Kollberg

Manne Ståhl

John G. Löfroth